

Fac de două ori în septemana: Joi și Domineca;
era când va pretinde importanța materielor,
va es de trei sau de patru ori în septemana.

Pretulu de prenumeratiune pentru Austria:

pe anu întregu	8 fl. v. a.
„ dimetate de anu	4 „ „
„ patraru	2 „ „
pentru România și străinătate:	
„ anu întregu	12 fl.
„ dimetate de anu	6 „

ALBINA

Prenumeratiunile se fac la toți dd. corespondenții și noștri, și de-adreptu la Redacțiune, Stațiogasse Nr. 1, unde sunt a se adresă și corespondențiile, ce privesc Redacțiunea, administrațiunea și expedițiunea; câte vor fi nefrancațe, nu se vor primii: așa cele anonime nu se vor publică.

Pentru anușie și alte comunicațiuni de interesu privat — se răspunde câte 7 cr. de linia; repetițiile se facu cu pretiu scadintu. Pretiulu timbului cato 30 cr. pentru una data se antecipa.

Pesta, in 16/28 ian. 1871.

Conferințele diplomatice în Londra totu nu potu se se continue, căci Franța nu este reprezentată, și dlu Jules Favre astadi, cându Parisulu este strimtoritu pan' la desperare, nu pôte nici se cugete a-si parasi nefericit'a patrii pentru d'a o reprezentă într'o corporatiune fora inima, voia, potintia d'a-i ajută.

Cumca strimtorarea Parisului și suferințele poporațiunii lui sunt la culme și forțe aprôpe de catastrofa, abia pôte se incapa indoieia. Si fiindu că poterea armata dintr'ensulu, garnison'a lui, nu se vede capabile și dispusa pentru o extrema lupta de desperatiune, lumea dă crediementu de pesielor din Berlinu, despre tractarile de capitulatiune.

Mai tristu și deprimatoriu pentru patrioții ce au sentiulu de demnitate națională este ceea ce se suna, că condițiunile de capitulatiune se cuprinda restaurarea tronului Napoleonidilor! Firesce că paralelu cu această pocita faima se răspandesc faime, despre multe infernali intrige ale acestei dinastii și ale partisanilor ei.

Inca putienu timp, putiene dile, și în cestiune trebuie se se faca lumina.

La noi în intru desbaterile cele age-re, dar sterili, prin delegațiuni și în diet'a Ungariei, se petrecu de incercari d'a inlocui pre ministeriulu Cislaitanu, de atâtea ori dimisiunatu, și d'a completă pre celu unguescu, alu carui portfoiu de interne prin demisiunarea dlui Rainer este devenitu vacante, ér celu de culte și instructiune prin retragerea dlui b. Eötvös, de lungu timp morbosu, are se devina vacante.

Pentru portfoiulu de interne, după cele mai positive sciri, este destinatulu dlu V. Tóth, a carui numire, fiindu densulu cunoscutu ca celu mai infricosiatu contrariu alu naționalitatilor, cauta se ne convinga, că nedreptățile, apesările și impilarile naționalitatilor nemagiare inca nu si-au ajunsu culmea! — Pre dlu b. Eötvös nu este cu potintia d'a lu inlocui prin inamicu mai cumplitu și mai periculosu alu naționalitatilor, și asiă numele unui Haynald sau M. Horváth, între cari este se se alegea urmatóriu lui, ni sunt indiferenti.

In fine amintimu că dlu c. Andrassy, prin timentu a partitei naționale croatice, totu fù constrinsu a scôte pre b. Rauch din postulu de Banu alu Croatiei; lu scôsa fora macaru se-i fia sprimatulu nalt'a recunoștința a tristelor sale merite. In locu-i s'a denumitu Ministerulu croatu de pan' acú, Bedecovicu, despre carele, ori câtu este de plecatu magiarilor, atât'a se presupune, că de fapte ordinare, dediositórie, ca cele ale lui Rauch, nu va fi capace.

Consistoriulu romanu gr. orient. din Aradu, intrunitu ieri și alalta-ieri în ședinție plenarie forțe bine cercetate, a deslegatu multe cestiuni de mare importantia pentru biserică și scôla, anume și cestiunea cea multu venturata în fôia noastră, despre reducerea parohiei a d'ou'a din Chiseteu. — Curendu ne vom ocupa specialu de unele cestiuni din cele decise asta data, avendu noi interesulu și detorint'a de a le pune naintea on. publicu în adeverat'a lor lumina, penca egoistii se nu le mai póta mi-

Din resbelulu franco-nemțiescu.

(L.) Nu este poporu precum nu este omu, și sôre, care pre langa însușirile frumôse se n'au și slăbiriunile sale. Astfelu și poporulu latinu (romanii, francesii, italianii, spaniolii și portugezii), între multele frumôse însușiri și daruri are și mari slăbiriuni. Cu progresarile unu poporu în cultura, am crede că totu meșu s'ar sterpi și slăbiriunile aceluia, mai vertosu în supremulu momentu alu nefericirii comune; esperința de tôte dilele inșă dovedesce contrariulu.

Poporulu francesu de secol' stralucește în fruntea poporalor luminati, a strălucit și va străluci în butulu caderii sale în acestu nefericitu resbelu. Eliberat'u s'a inșă poporulu francesu de acea urita și caracteristica slăbiriune a sementiei latine, de ura, invidia, de denunțări și intrigari contra barbatiloru sei binemeritati, pentru patria și natiune?

Natiunea francesă, această nefericită sora noastră, cea mai bine meritată pentru omenime, și pe carea — precum se vede, providența a destinat'o ca să elupte ca sangelu seu libertatea, mântuirea poporalor nudușite, această glorioasă natiune — ôre desbracatu s'a ea de acea plecare carae cristice a sementiei romane, de patim'a d'a jocă totu insulu, pururi și pretotendență, pre conducatoriulu eschisivu, pre celu mai genialu, mai mare, mai binemeritatu patrioțu, despretiundu și defaimandu pre celu mai aptu, pre adeveratulu barbatu de incredere alu patriei și alu natiunii?

Durere nu!

Par' că este unu blastemu a supr'a gîței latine că chiar și cându patria se afla în momentulu de perire, barbatii întieleginti și de influința ai natiunii, nu se întielegu și nu se unescu între sine, mediocritățile și imbecilitățile nu se sciū stepan și retrage la rol'a ce li se cuvine, ci toti vreu se fia cei d'antai, macar că „multi sunt chiamati, dar putieni alesi.“

Nôa romaniloru, ca urui ramu alu gîței latine mai putienu înșaintatu în cultura, nôa atare slăbiriune ni-e mai de iertatu; căci ea naturalminte se învece în caracterulu unu poporu în primele fase ale dezvoltaroi sale. Dar natiunii francesă ca primei pre trépt'a culturii latine, această slăbiriune, acestu pecatu mare, trebuie se se impute greu, pentru că și consecințele i sunt necomensurabili!

Resbelulu de fatia ni dă o nôua dovêda despre patriotismulu fora esemplu alu natiunii francesă. Nefericirea ei inșă este, că barbatii de influința ai poporului nu se potu întielege între sine. Talentele mediocre combatu, vreu se restôrne pre geni; patrioții de tôte dilele dechiară pre cei ilustru și straordenari de vendietori de patria. Toti sunt patrioți și — excepțiunandu creaturele lui Napoleone, toti sunt republicani; dar celu mai mare, mai genialu, mai energicu și mai ilustru este fora indoieia Leone Gambetta, acestu adeveratulu lucóferu în trist'a și viforós'a nôpte a Franciei. Ceialti patrioți mai putienu luminati și luminatori inșă nu vor se se supuna lui, ci sedusi de ambitiunea ôrba, ilu dechiară naintea poporului de nisutoriu spre dictatura, de pré ambitiosu; ér Napoleone cu creaturele sale ilu caracterisédia de vendietori de patria și de maiestate.

Dacă potemu dá crediementu faimelor, caderea armatei lui Chancy la Le Mans ar fi rezultatulu intrigelor lui Khératry. Astfelu — dicu multi — se splica „panic'a altfelu neexplicabilă“ a gardiloru mobili în luptele de la Le Mans și St. Quentin. Dacă francesii se uniau „în cugete și n' sentiri“ pentru ajungerea marului scopu, pentru mântuirea patriei, dacă ei se supuneau toti celui mai mare geniu și patrioțu, lui Leone Gambetta, astadi Franța ar fi dora scapata de molochulu barbarulu prussu.

Dar Gambetta în vorbirea sa rostita în Lille în 21 ian., după nefericit'a lovire de la St. Quentin, respingendu cu solenitate tôte denunțările miserabile ce se radicasera în contra-i,

și manifestandu prin faptele sale celu mai curatu devotamentu patrioțicu, arêtă că nu desperédia; elu dice natiunii sale: „mai bine ne luptăm pururi, decâtu se ne scirbésca patri'a unu rege despoticu!“

Se vedemu inșă acuma, dacă nu cumva aceste cuvinte sunt numai vócea desperata a unu barbatu resolutu, dar în agoni'a mortii, séu că mai este vr'o radia de speranța pentru nefericit'a Franța.

Pre câtu de durerosu este pentru Bourbacki nereesirea expedițiunii sale contra lui Werder, pre atâtu de gloriose sunt cele patru victorii ale lui Garibaldi contra nemților cu poteri indoite. Aceste invingeri se adeverescu și din partea nemților prin tacerea cortelului generalu din Versailles. O parte a corpuriloru nemțiesci, cea pomerana, e urmarita de garibaldisti spre Messigny (în direpțiune nord-estica, 1/2 mila de la Dijon). Despre Bourbacki n'a scitu nici o scire, desl armat'a lui ar avé se decida sôrtea resaritului.

Reporturile regimului din Bordeaux ni spunu, cumca ginerariulu Bressolles cu unu corpu se afla în Pierrefontain, și că Blamontulu inca-lu țiene ocupatu o armata însemnata. Dacă lui Bressolles și lui Bourras li-ar succede a începe și essecut'a o operatiune în mesura mai mare, în dosulu Belfortului și a lui Werder, nemții s'ar inșială multu în precalculările lor. Spre acestu scopu inșă, ginerariulu Bressolles mai antaiu ar trebui se bata diviziunea armataru nemțiesci, ce destramara trupele francesă de sub Bourras, și numai după aceea ar poté luá ofensiv'a contra armatei nemțiesci ce incunjura și combaté Belfortulu.

Lovirile ce avura locu de câteva dile în cocia, ce e dreptu loviri secundarie, ni tôte reesira favorabile pentru Franța; dar lupt'a cea mare trebuie se se întemple inca, și dora câtu mai curendu, căci francesii au se grabésca a-si mai cercă odata noroculu, éra nemții cându au invinsu odata, continua ofensiv'a cu o rapedime ne mai pomenita, precum și cu barbari'a-li moderna. Orasiulu Montbeliard în 24 s'a reoccupatu de prussi și fù silitu a solvi a d'ou'a ôra 50,000 (!) de franci contribuțiune.

În nordulu Franciei, nemții pasiescu totu mai multu nainte. În 26 ian. ocupara cetatea Arras dar d'aci mai departe abia vor mai naintă — spre Lille, căci s'ar pré îndepartă de armatele de naintea Parisului. Într'aceea ginerariulu Faidherbe și reorganisédia și completédia armat'a sa, și se vorbesce că în scurtu timpu érași va fi în stare d'a apucá ofensiv'a. Se sperăm că cu mai multa prudintia decâtu în 20 ian. cându puse pre bietii recruti a luptă contra ostasilor prussesci bine disciplinati și multu mai numerosi.

În sudulu Franciei, armat'a lui Chancy, după o reculegere, par' că ér va se atace pre nemți, încátu — precum anușia o telegrama din Bordeaux cu datulu 25 ian., o parte din armat'a lui Fridrich Carl ar fi începutu a se retrage. Cortelulu generalu alu lui Chancy se afla de presintu în Vitré, (dep. Bretagne, langa riulu Vilaine.)

Câtu mai curendu și aci trebuie se se întemple o lupta mare între cele două armate mari.

Pre cându armatele din provincie asteliu se pregatescu la lupte mari și si vor mai cercă inca de repetite ori noroculu, Parisulu — după scirile de sorginte prussésca, începe déjà a negociá cu inamiculu pentru capitulare. Dacă potemu dá crediementu deplinu acestor sciri, în Parisu se ivescu acele simptome, ce de comunu premergu unei capitulatiuni. Trochu, asiă se dice, ar fi demisiunatu, dar loculul lui nimenea nu vre se-lu ocupe. Nici Vinoy, nici Ducrot nu vor a primii rol'a lui Wimpffen de la Sedan; o telegrama privata a „Pressei“ din Viena deséma pre Leflo de urmatoriulu lui Trochu, carele s'ar fi si retrasu în fortulu Mont-

Valerien, ér Vinoy și Ducrot au capetatu o mand'a preste cele lalte forturi.

Din acestea s'ar poté deduce, că capitulatiunea Parisului, după ce erumperea ultima n'a avutu rezultatulu doritu, ar avé se urme câtu mai curendu. Dar nemții totu dora nu vor trage tocmai mare tolosu din această capitulatiune, pentru că armat'a parisiensă ocupandu forturile, armatele nemțiesci vor trebui se incunjiure și se se asedieie aceste forturi unulu câte unulu. Vorb'a e inșă că invoi-se-va Moltke, Bismark și regele-imperatu la astfelu de capitulatiune, séu urmarindu sistem'a loru barbara de pan' acum'a, prin fómetea locuitoriloru Parisului vor constringe acele forturi a se predá. În câteva, putiene dile trebuie se se faca lumina și vom cunósce adeverat'a stare a lucruriloru.

Diet'a Ungariei.

Ședinția casei reprezentant. din 23 ian. 1871.

Se deschide la 10 ôre. Protocolulu ședinției trecute se autentica. Președintele Som-sich anușia mai multe petitiuni iurisdictionali, cari tôte se trecu la comisiunea petitiunaria.

Cas'a trece la ordinea dilei, carea este continuarea desbaterii generali a supr'a bugetulu 1871.

Br. L. Simonyi: Si astadi lipsesce resumatulu generalu alu bugetulu, căci sumariulu ce a compusu ministriulu, nu se pôte considerá de suficiente. Comisiunea financiaria adeca a aflatu unu prisosu de 19 milióne pentru afacerile comune, pre cându ministriulu de finantie nu scie decâtu de 17 milióne. Multe posturi lipsescu în sumariu, asiă sumele împrumutului pentru căile ferate, asiă sumele afaceriloru comune. Referințele comisiunei financiari a diu că deficitulu face 9 milióne; dar dacă extraordinariulu de 60 de milióne pentru armat'a se va votá, la sum'a amintita mai vînu 18 milióne, și deficitulu face déjà 27 de milióne. Deci oratorulu se afla în alternativ'a séu d'a votá bugetulu și d'a aprobá prin această neglijința regimului, séu d'a denegá votarea, ce deca ar cascigá majorita'e, ar încetá administratiunea. Din dôuce rele densulu alege pre celu mai micu și primece bugetulu de basa pentru desbateria speciale, dar admonédia regimulu în interesulu tierii a suplini câtu mai nainte lacunele bugetulu pentru posibilitatea unei desbateri ulterioare.

Sigismundu Borlea combaté cu agere arguminte și cu date factice pasirea de pan' acuma a regimului, facia de tíera și de poporu în generalu și a nume facia de naționalitati, cari prin faptele guvenitulu ca din adinsu se vatema si se asuprescu. Unu regimulu de astfelu de politica și conduita nu pôte votá nici unu bugetu; deci se alatura proieptulu de resolutiune a lui E. Simonyi. (Memorabilulu discursu lu publicamu mai la vale întregu.)

Subsecretariulu de statu c. J. Szapáry într'o cuvintare lungă și recitata ca o lectiune bine n'vetiata, se nisuesce a combaté proieptulu de resolutiune a lui Simonyi, afirmandu că caus'a releloru nu este regimulu ci mai multu opozițiunea.

C. Tisza arêtă că desbateria regularia a bugetulu nu este posibilă din caus'a institutiunei de delegatiune. Nu vré se vorbésca despre bugetu, căci nu-i este cu potintia. Pana nu vom sci câte sunt reperințele statului, ci numai presupunemu că la cele preliminate se vor mai adauge și altele, de marime necunoscuta, este imposibilu a decide câtu se întrebuintiamu pentru unele séu altele lipse și pentru investitiuni.

Dreptu aceea dechiară densulu că în genere primisce bugetulu de basa a desbaterii speciale, dar si-reserva a faoe observarile sale speciali cându se va asterne bugetulu completu. Trecandu la afacerile esterne, dice: nu aceea e smint'a regimului că desvólta pré putiena energia în afora; monarhia noastră nu e în stare a jucá în Europa o rólă conducătoriă, ea trebuie

se considere de detorintă a sa; a regulă a fa-
cile interne, a se consolidă în intru; minist-
riul de externe din contra a lucratu tocmai
pre multu, s'a amestecat în incurcaturile
Europiei, a facutu încercari acusi aci, acusi
colé, acusi în un'a, acusi într' alt'a direptiune, a
aretatu că are voia si placere a jucă rol'a de
potere mare, dar n'a manifestatu poterea nece-
saria la acést'a, si aci este erórea.

Că de incheiare apera regimulu contra
lui *Borlea*, dice că nu e adevratu cumca régi-
mulu ar apesă si nedreptati nationalitate, ci că
plansorile s'ar redică numai cu scopu d'a agitá;
adauce că déca ar cunósce apesari nationalale,
elu ar fi carele ar aperi nationalitate.

J. Schwarz subtrage a ministratiunea
statului unei critice rigurose. Regimulu nu
pune interesulu statului preste alu partidei; elu
denunciese de amplotati astfel de ómeni cari
n'au naintea ochiloru binele tierii, ci sunt
instrumente órbe. Regimulu este îndetoratu a
nisi a poporulu se stime pre amplotatii ca
pre servitorii patriei, dar elu de acést'a nu se
socotesce.

Spre acestu scopu e de lipsa ca în tim-
pulu acest'a fiindu că epoc'a de „officium no-
bile“ a trecut, amplotatii se se solvésca mai
bine, căci cu salariale d'acuma densii nu potu
esi la cale. Vorbitoriulu soie că nu este popu-
lariu lucru a vorbi pentru urcarea salarioru,
dar elu n'are naintea ochiloru popularitate ci
binele statului. Trece apoi la trist'a stare a
afacerii invetiamentulu publicu si incheia cu
dechiaratiunea, că pentru unu guvernulu ca cestu
actualu nu pôte primi bugetulu. —

E. Hrabár: Regul'a principala a finantiei e,
dice, că erogatele ordinare trebuiescu acoperite
prin venitele ordinare, ce regimulu de facia nu
ie în consideratiune; dar densulu pentru a nu
periclitá administratiunea, primesce bugetulu
de bas'a debaterii speciali.

Al. Mocioni, premitiendu că în generalu
se alatura la proieptulu de resolutiune a lui *E. Simonyi*,
dice că a nime s'a sculatu pentru a
face unele observatiuni dlui *C. Tisza*. Lu prin-
de mirare, cum dlu *Tisza* enumerarea grava-
minelor custatorie o pôte tienne de agitatie,
pre candu este chiar detorint'a unui deputatu
a dá fidela expresiune doreriloru poporulu.
Asemenea nu pôte cuprinde, cum dlu *Tisza*,
celu ce s'a datu a face atâtea studie despre
patria si tóte referintele ei, se nu fia ajunsu a
cunósce nefericiei'a lege electorale din Transil-
vania! Ce se tienne în fine de acea vorba a dlui
Tisza, că déca elu ar vedé asupra nationali-
tati, elu ar fi carele ar aperi nationalitate, — acé-
sta vorba séu parola este unu banu déjá tocitu,
cu carele nici o nationalitate nu se pôte amagi.

D. Irányi nu néga că dupa preliminarulu
ministerialu se aréta si urcarea venitulu statu-
lui, dar intréba: óre acea urcare ce o obser-
vámu în cheltueli, nu întrece cu multu plusulu
venitulu?! Trece apoi la afirmatiunea lui *I. Szapóry*,
cumca elu n'a auditu discursulu lui *E. Simonyi*,
pentru că elu a lucratu sub timpulu
acel'a ceva mai de folosu. Prim'a detorint'a a
unui reprezentante este, dice *Irányi*, a se infa-
cisiá totudeun'a în camera, si acést'a este cea
mai folositoria ocupatiune a ablegatulu. (Apro-
bare vivace din stang'a.)

Pôte că dlu secretariu de statu tienne de
mai mare folosu a studiá în ministeriu proiec-
tele cu a carora presentare se va incredintiá
densulu; dar vorbitoriulu apartiene la acea,
cari tienne cumulatiunea oficialoru de cheltuiéla
fora scopu. (Aprobare vivace din stang'a.)

Si tocmai prin acumulatiunea oficialoru
dovedesce *Szapóry*, că sunt în bugetu si astfelu
de erogate, cari se potu sterge. (Lu stang'a
estrema aprobare sgomotósa.)

Contra lui *C. Tisza*, dupa care regimulu
nici în casulu denegarii bugetulu nu trebuie se
repasiésca, observa, că nu numai ó tieria, ci nici
unu comitatu si nici o comuna nu se pôte gu-
verná fora bani. Partinesce motiunea lui *E. Simonyi*.

T. Prilesky vorbece în favorulu régi-
mulu si primesce reportulu comisiunei finan-
ciarie de bas'a debaterii speciali.

A. Németh face observari agere si nime-
rite la vorbirea lui *Szapóry*, si se pronuncia
pentru propunerea lui *E. Simonyi*.

L. Berzenczy primesce reportulu com
issiu-
nei financiare de bas'a debaterii speciala le. *J. Madarász*
combate regimulu si primesce proieptulu de resolutiune
a lui *Simonyi*.

A. Lazar face atentu pre Ministeriu la a tarile
din Ardél. Caus'a principala a releloru d'aci
este, că reprezentantii guvernului nu cunosc

si nu vreu se recunósca relatiunile Ardélului.
Ba unu ministru nici nu vre s'auda de Ardél.
Caus'a tristei stari din Ardél mai departe este
sistem'a regimului fora planu si fora resolutiune.
In bugetulu ministerului de interne ataca su-
mele menite comisariului regescu si gindar-
meriei. Daca regimulu ar cunósce relatiunile
Ardélului, ar vedé cătu de mare trebuint'a este
acolo de industria st comeroiu, si în genere
de vindecarea raneloru tieriei.

Dupa ce mai vorbece *C. Tisza* si minist-
trulu finantieloru *Kerkápolyi* ambii pentru pri-
mirea reportulu com. financiarie de basa a
debaterii speciali, — debateria generala se
finesce. La cererea a loru 21 de ablegati, în
siedint'a de manedi se va face votare nominala.
Siedint'a se redica la 2 1/2 óre.

Siedint'a casei reprezentantiloru din 25 ian.

Se deschide la 10 óre sub presiulu ordi-
nariu. Dupa autenticarea protocolulu si pre-
sentarea petitiuniloru incurse, *G. Stratimiro-
vics* îndrepta urmatóri'a interpelatiune catra
ministrulu de interne:

Dupa sciri basate, esundarea riurilor
Timisii si Bega a facutu mare dáuna în cottulu
Torontalului si Temisului. Mai multe sate sunt
sub apa, mii de suflete sunt espuse celei mai
mari miserii:

În urmarea acestui tristu evinémentu, în-
trebu pre dlu ministru:

a) Capeta'a densulu incunoscintiare ofi-
ciósá despre aceste nefericiri, si daca e asiá
de mare reulu, precum ilu constatédia reportu-
rile? daca este,

b) Facut'a regimulu dispusetiunile nece-
sarie pentru alinarea sortii nefericiloru?

Se va comunicá ministrulu concerninte.

Urmédia ordinea dilei, carea este conti-
nuarea debaterii speciali a supr'a reportulu
generalu despre bugetu.

L. Berzenczy intréba pe ministrulu de
finantie, că facendu-si observarile sale la vor-
birea lui *M. Kemény*, de ce n'a reproduse si ar-
gumentulu acestuia cumca din colo de Laita
pentru acea sunt mai putieni oficianti, pentru
că acolo fiindu locotientie, statulu e mai pu-
tieniu centralisatu decâtu din coci de Laita;
prin acést'a ar fi facutu unu bunu serviciu óp-
sitiunii. Face atentu regimulu că, macar că
Ardélulu face a cincea parte din Ungaria, între
amplotati nici a sut'a parte nu sunt ardeleni.
Partinesce proieptulu de resolutiune a lui *E. Simonyi*.

Ministru presiedinte *J. Andrássy* pre-
senta legea sanctionata pentru recrutare cu
acea rogare, ca se se publice cătu mai îndata.

St. Majláth cetindu legea amintita acést'a
se va trimite casei magnatiloru pentru ase-
mene scopu.

M. Wahrmann vorbece în favorulu im-
bunatirii salarioru amplotiloru cu léta mai
putiena de 1050 de f.

Al. Csiky asemena personalulu regimului
din 1848 cu personalulu d'acuma si face acea
deductiune, cumca regimulu din 1848 cu multu
mai putieni amplotati si-a resolutu agendele,
decátu celu d'acuma. Respinge motiunea co-
misiunei financiare.

Dupa ce mai vorbece referintele com.
financiaru *C. Széll*, presiedintele pune urma-
toriele întrebari:

a) Primesce cas'a proieptulu ministerului,
conformu caruia se se urce salariulu oficianti-
loru administrativi de statu cu léta mai putiena
decátu 1050 f., da, séu nu?

b) Primesce cas'a proieptulu regimului
în caus'a îmbunatirii competintiei de cortelu
a oficiantiloru de statu, da séu nu?

Ar urmă motiunea comisiunei finantiaru.
Fr. Deák afla mai cu scopu a se votá mai nainte
a supr'a propunerii sale, pentru că acést'a —
incátu cere urcarea salarioru concipistiloru de
la curi'a si tabl'a regésca, cuprinde în sine mai
mare suma, decâtu proieptulu regimului.

Facendu-se votarea, se primescu propu-
nerea lui *Fr. Deák*, ca motiune a com. financiaru,
proieptulu regimului in sa caus'a urcarii bani-
loru de cortelu a amplotiloru cu léta mai putie-
na de 1050 nu se primesce. *C. Széll*, referintele
com. financiaru, cetesce si motiveza passulu re-
portulu generalu alu acestai com. care pre-
tinde ca institutiunile de invetiamentu de statu
în viitoriu se nu mai fia subordonate singurate-
ciloru ministeria, ci sub ministrulu de in-
structiune.

G. Várady face unu proieptu de resolu-
tiune identicu cu reportulu com. financiaru.

Fr. Deák intréba pe *C. Széll*, daca dupa

opiniunea com. financiaru si institutiunile mi-
litaresci, precum e Ludoviceulu, scólele pentru
honvedii, — se fia supuse ministerului de in-
structiune? Căci în acestu casu nici densulu
nu primesce opiniunea comisiunei.

C. Széll raspunde cumca com. fin. n'a in-
tieleas si institutiele militare.

Dupa ce mai multi participa la desbatere,
facendu-se votare, opiniunea comisiunei finan-
ciarie se primesce.

C. Széll cetesce si motiveza acea parte
a reportulu generalu a com. f. dupa care în
locu d'a esista în singuratecele ministeria bibli-
otecii mai mice, din sum'a ce s'a votatu spre
acestu scopu, se se incuviintiedie o biblioteca
mai mare pentru tieria. Se primesce.

Totu *C. Széll* cetesce reportulu com. f.
despre stabilirea definitiva a pensiuniloru.

E. Horn e contra pensuarii oficiantiloru
în unu statu modernu, si deci nu primesce opi-
niunea com. f., asia si *E. Simonyi*.

Votandu-se in sa, majoritatea o primesce.

F. Harkányi ca referinte alu com. f. prin
o scurta motivare recomanda votarea bugetu-
lui pentru presiulu ministerialu.

D. Irányi prin o vorbire mai lunga si
bine motivata ataca pre *Andrássy* si e contra
votarii bugetulu acestuia. Desapróba procedu-
r'a regimului implinindu mai tóte oficiale cu
individii de partid'a sa. Daca candu si candu
denunciese pre cineva si din opozitiune, face
acést'a numai sub acea conditiune daca denu-
mitulu amplotiatu 'si dá cuventulu cumca nu se va
mai opune regimului. Imputa regimului că ur-
maresce o direptiune aristocratica si că nu se
scie inaltia la nivelulu democraticu alu timpu-
lu nostru. Nu primesce deci bugetulu mini-
strului presiedinte de bas'a debaterii speciali.

J. Andrássy se niasuce a combate pre
Irányi, afirmandu că acést'a numai neadeveruri
a vorbitu.

Presiedintele incheie siedint'a la 2 óre.

DISCURSULU

deputatulu *Sigismundu Borlea*, rostitu în siedint'a
camerei Ungariei din 23 ian. la debateria gen. a buge-
tulu pre an. 1871.

On. Casa! Candu s'a denumitu minist-
riulu de facia în 1867, tóte popórale tierii s'au
buouratu, s'au buouratu pentru că si ministrii,
atunci ca ablegati dietali, cu ocaziunea alogerii
loru, în programulu loru, au explicatu si au
promisu alegatoriloru loru că vor luptá pentru
dreptulu tierii si alu poporulu, pentru usurarea
sarcineloru, inca atunci recunoscute de neau-
portabile. Adevratu că dnii ministri si secre-
tarii loru de statu au facutu acést'a pana n'a fi
denumiti de ministri si respective de secretari
de statu — candu in sa au luat a mana fre-
nele guvernului, au lucratu tocmai contrariulu
programelor si promisiunelor loru, căci tóta
aptivitatea si staruint'a loru este a despoiatier'a
si poporulu de drepturile sale, ér pre sine a se
face omnipotenti, ce prin spriginulu partitulu
guvernamentalu, pururia obediinte, i-a si suc-
cesu pre deplinu. La usurarea sarcineloru pu-
blice nici n'au cugetatu; si astfelu dările grele
si nesupportabile, cari nainte d'a primí ei guver-
niulu, erau dechiarate prin ei insisi denelegali, —
spre ruinarea si inseraciunea poporulu nu numai
că s'au legalisatu, ci ele în tóte ramurile s'au
mai urcatu, si sarcinele s'au mai ingreuiatu.

Au dóra poporulu prin legile nóue, refe-
ritórie la procedu'r'a si autoritatele publice nu
este despoiatu de drepturile sale, si aceste
drepturi óre nu s'au concentratu în manile mi-
nisteriului? Intrebu, óre timbrulu, darea de
consumu, si monopolulu de tabacu nu s'au sanc-
tionatu sub si prin ministeriulu acest'a? Au
dóra nu sub si prin acestu regimu s'au urcatu
totu felulu de dări si alte sarcine? Au dóra
nu sub si prin acestu regimu s'a creatu acea
lege ce lovesce desclinitu clas'a mai seraca a
poporulu, dupa care lege poporulu seracu con-
tributoriu, daca nu e în stare a plati darea în
câte trei luni, e constrinsu a plati nu numai
spesele mari de essecutiune, ci si interesele
dupa detori'a sa, care apesatória sistema de in-
casare a dării nici multu cartitulu ministru ab-
solutisticu a lui *Bach* n'a cutediatu a-o intro-
duce!

Si tóte aceste regimulu le a facutu si le
face spre ruinarea si impilarea tierii, numai
pentru ca se-si asecren poterea si mai departe.

Multi, ce e dreptu afirma, că regimulu
pre langa tóte erorile sale a infintiatu si insti-
tutiuni salutare; — eu marturisescu că nu cu-
noscu astfelu de institutiuni, de cumva nu voiu
aminti multele oficia superflue si turm'a colo-

sala de oficianti, precum si, că pre unii dintre
acestia i-a provediutu nu numai cu salariu
duplu, dar si cu bani indoiti de cortelu; ade-
veratu că prin acést'a a facutu bine unoru in-
dividi, dar numa i cu daun'a tierii si a poporu
lui; regimulu firesce n'a luat acést'a în soco-
tint'a, pentru că tocmai prin protegerele eficace
a unoru individi i-a potutu succede a despoia-
tier'a si poporulu de drepturile sale si a ingreuiá
sarcinele publice, éra elu a deveni omnipotentu;
de unde aceia, pentru serviciile loru mari, au
si meritatu si merita salariele indoite.

Si acuma se ni permita on. casa se vor-
bescu câteva cuvinte si despre modulu cum
tractédia regimulu cu *natiunile nemagiare*
din tieria, desi sciu că în acésta casa nu bucu-
rosu se asculta plansori de ale nationalitati-
loru; dar dupa ce în tieria esistu în fapta
natiuni nemagiare, ma inca aceste facu maio-
ritatea tierii, si dupa ce si eu me tienne de na-
tiunea romana: nu potu lasá a nu face, dupa
datina-mi, câteva scurte observari în acésta
privintia.

Cand, on. casa, s'a desbatutu anulu tre-
cutu bugetulu ministerului de interne, am disu
cumca portarea regimului de candu esiste elu,
facia cu natiunile nemagiare, desclinitu cu ro-
manii, e mastera, nedrepta si necuitabila, si
inca atunci am rogatu regimulu ca se aiba bu-
natate a fi facia de noi cu mai multa dreptate,
crutiare si ecuitate, si se ne impartasiésca si
pre noi nu numai în sarcine, ci si în beneficiile
tierii, ca astfelu se potemu votá bugetulu si noi.

Dorere in sa, portarea regimului facia de noi e
totu cea vechia, si acuma suntemu tractati fórté
masteru si nedreptu; cu unu cuventu, regimulu
de la nascerea sa a comisu si continua a comite
tóte spre scopulu ca nationalitatele, precum vi
place a numi natiunile nemagiare, se devina de
plinu nimicoite; — macar că pan' acuma nu i-a
succesu acést'a, si — se fia ascuratu regimulu,
că nu-i va succede nici odata! Căci desi e ade-
veratu cumca modulu nedreptu si necuitabilu
de tractare cu noi, ni causédia necasu si do-
rere, si asemenea e adevratu că prin acést'a
se pôte amari si agitá una parte a poporulu
contra ceialalte, dar a nimici *natiunile nema-
giare* din tieria — e *impossibilu*. —

Si eu pentru a mea parte asiá sum con-
vinsu, că guvernulu ungurescu prin acésta por-
tare si pasire a sa nedrepta si necuitabila catra
noi, nu face bunu serviciu nici patriei, nici na-
tiunei magiare.

Pentru adevirarea afirmarii mele, desi ro-
portarea ministerului ungurescu, anulu trecut
am adusu mai multe fapte séu date; acuma in sa
nu voiu mai face acést'a, — afora daca on. casa
ar poffi espresu; pentru că (— strigari sgomo-
tóse din stang'a: dorimu s'audimu! din drép-
t'a: nu ni trebuie s'audimu!) — daca on. casa
poftesce, bine; voiu aminti câteva ce-mi vinu
în minte dintre cele multe ce esistu. (S'au-
dimu!) Aci e d. e. legea electorala pentru Ar-
délulu pre a carei basa s'au alesu ablegatii Ar-
délului în 1865 si 1869. Acésta lege octroata
si primita de camera în 1868, numai pentru
aceea s'a creatu, ca romanii, ce facu majorita-
tea în Ardél, se nu póta alege si se nu póta
fi reprezentatu Ardélulu si cu interesele sale.
Astfelu s'a adusu legea uniunei fora ascultarea,
ba chiar contra protestulu romaniloru ce com-
punu majoritatea Ardélului. Acésta vatemare,
asiá credu, e cunoscuta tuturor si nimenia
nu o va negá în realitatea ei.

Unu §. alu legi pentru nationalitati, ca-
rea desi s'a creatu fora invoierea, ma chiar în
contra protestarii nóstre — dispune că comitele
supremu se se denumésca, dupa potintia din
acea nationalitate care face majoritatea locui-
toriloru în respectivulu cottu, în totu Jasulu
insa astfelu de individuu care pricepe limb'a
majoritatii locuitoriloru. Intrebu acuma, on.
casa: unde sunt acei comiti supremi romani?
Au dóra cottulu Zarandului nu e curatu ro-
manescu? si totusi comitele supremu din acestu
cottu nu numai că nu e romanu, dar nici nu
scie romanesce, si asia în congregatiunea cot-
tensa elu nu se pricepe pre noi si noi nu-lu pri-
cepemu pre elu. Nu e de mirare deci că se in-
templu neintielegeri si neplaceri.

Acolo e districtulu Chiorului; capitanulu
acestiua e dlu *Ujfalusi*, celu ce totodata e
si comitele supremu alu cottulu Satu-mare,
si dirigatoriu de mare rangulu la drumulu de
feru, pórtá deci trei oficia, (Nu mai multe?)
pôte că pórtá si mai multe, dar eu
decátu de trei. Aci regimulu, num' ordina-
se nu denumésca unu romanu oficia si cu
legea, prevede pre unu or-
trei ronduri de salaria.

Acolo e cottulu Aradului, Timisiorii si a Torontalului; in acestea de multu timpu nu este comite supremu, caci regimulu din adinsu nu vre se denumésca, pentru ca dupa lege si dreptate ar trebui se denumésca unu romanu.

Éca, on. casa, cum regimulu nu respecta nici chiar legea, numai ca se ni face nóa nedreptate.

Ací e episcopulu gr. cat alu Lugosiului, de curendu denumitu, omu pre deplinu antipaticu natiunei romane; natiunea a protestatu contra numirii lui, regimulu bine a sciutu d'ast'a; dar — tocmai pentru ca e neplacutu romanilor, l'a denumitu, cu scopu d'a insultá si amari natiunea romana. (Destulu, destulu! — din drépt'a; s'audimu mai departe! — din stang'a.) In Sibíiu in 1868, cu ocaziunea congressului bisericescu, romanii facendu, in intielesulu legii, unu statutiu organicu, si substernendu-lu prin ministeriu Maestatii Sale spre aprobare, regimulu a stersu din acela unilateralmente ce nu i-a placutu, si a adausu ce i-a venit lui bine, astfelu ni l'a retransmisu scirbitu si schimbatu, dicendu ca daca vi place, bine, daca nu, poteti merge a casa. Astfelu de procedura sub sistem'a absolutistica ar fi póte la locu, dar intr'o epocha constitutiunla, e o violatiune, o nedreptate, apoi se pretinde ca suntemu in víetia constitutiunala!

Daca vr'unu amplotiatu de statú dice ca e romanu, si nutresee sentimente romaue, regimulu nu-lu suferu in oficiu, ci-lu demisiunédia. Cugetu ca acést'a inca e lucru cunoscutu si nu e de lipsa a insirá nume. (Ba s'audimu si numele!) Sunt destui de acei individi, éca de locu aci: Babesiu; éca Bologa, Macelariu, Piposiu, Gaiétanu, Ionescu si inca multi altii.

Si acuma se mergemu catra Vatiu. (Unde?) Colé in apropiare in temnit'a din Vatiu, si vom vedé cum flui natiuniloru noma-giare, din ordinatiunea guvernului, pentru sentimentele loru natiunali, siedu la olalta in buna intielegere, avendu timpu a cugetá si medítá despre liberalismulu si iubirea de dreptate a regimului ungurescu, precum si despre constitutiunea liberala a Ungariei. (Destulu!)

Da, destulu; si eu dicu ca va fi destulu; caci desi in mai multe ronduri s'au ivitu vaete din parte ne si ne am rogatu pentru vindecarea rololoru, nimenea nu le-a luat in consideratiune si asiá prin citarea acestoru triste date s'ar causá numai perdere de timpu.

In adeveru trista stare acést'a, on. casa, dar ce se facemu, candu suntemu in ea si — nici noi nu ni potemu ajutá, nici aceia cari ni-ar poté se ni ajute, nu vor se ni ajute!

In astfelu de impregiurari deci regimului de facia, de la care dupa parerea mea nici patri'a, nici poporul nu mai póte acceptá vr'unu bine séu vr'o usurare a sarcineloru, ci numai despoiare si ingreuiare preste fire, ér natiunile nemagiare inca nici o tractare dréptá si ecuitabila, ci numai persecutare si vecsare, — eu din parte-mi nu-i potú votá nici unu bugetu, si deci partinescu proieptulu de resolutiune alu dlui ablegatu E. Simonyi. (Aprobari in stang'a estrema.)

Despre cualificatiunea invetiatoriloru.

Unu invetiatoriu de langa Muresiu, vorbindu in numerulu 111 alu „Albini“ din a. tr. despre ocuparea posturilor de inspectori scolari cu barbati mireni, dice ca daca, afara de cerculu invetiatoriloru ce-su in praca nu se afla destui barbati de scóla, consistóriele mai bine se implinésca acelea postori de inspectori cu invetiatori apti decátu cu comitatensii.

Cu acésta ocaziune numitulu invetiatoriu 'si pune intrebarea, ca cari sunt invetiatori mai api, cei cu multe clase, cari nu se mai intereséza de cele scolare, séu cei fora clase, cari di si nópte 'si batu capulu cum ar poté corespunde chiamarii loru grele mai cu effectu?

Firesce, ca respunsulu lui ese in favorea celoru din urma.

Contr'a celei corespundintie vine a redicá „formalu protestu“ unu invetiatoriu din Biharia meridiala cum se vede cu multe clase, si néga ceea ce sustiene corespundintele primu, dicendu, ca cei fora clase vinu la preparandia de la córnelu plugului.

Cualificatiunea invetiatoriului ca atare nu e nici absolutu de la multe, nici absolutu invetiatoriene clase. de tóte dilele ni aréta destui invetiamada de inv. clase si cu clase, si éra si granici idea n'au de- cu si fora multa carte, cari o intielegu pedagogii ata dascalii, dupa cum ni.

La noi invetiatorii cu multa carte — mai cu séma la scólele poporali — sunt rari, si si mai rari acia, cari se aibe 7, 8 clase si se intre si in pedagogia séu preparandia spre a-si cascigá cunoscintiele necesarie pedagogice.

Cei cu multe clase — aici nu intielegemu pe cei cu câte 4 clase gimnasiale séu trei reale — se sentiau mai pe susu de preparandia, si daca voiau a se face dascalii, de regula nici nu cercetau preparandi'a; cu tóte acestea erau bineveniti ca invetiatori, pentru ca dupa impregiurari nostre erau pré buni, chiar si daca nu se mai interesau de studii pedagogice. Si acést'a o faceau cei mai multi, caci ei credeau, ca in clasele loru a trebuitu se se cuprinda si acéca ce invetia unu bietu preparandu in doi ani de dile.

Dar acum si invetiatorimea nóstra incepe a se orientá dupa adeveratele recerintie pedagogice, si nu voesce a judecá pe nici unulu in totalu ci in specialu, adeca ca omu de specialitate; invetiatorimea pretinde, ca ori cine voesce se tréca de dascalu, se si dovedésca ca merita acestu urme.

E lucru firescu, ca unu invetiatoriu fia elu cátu de 'nvetiatu, — daca nu progreséza cu sciintiele, cari le recere chiamarea sa, ci se ingamfa numai pe bas'a culturii sale generale — nu póte se fia pusu nici macar in asemenare cu acelu invetiatoriu, a carui cultura generala este mai angusta séu de totu angusta, carele insa in sfer'a sa de activitate este atátu teoretice cátu si practice la culmea chiamarii pentru momentu.

Si mai firescu lucru este, ca acelu invetiatoriu este celu mai aptu, carele intrunesce tóte cualificatiunile recerute de specialitatea sa ai pe langa acést'a are si o cultura generala bine garnisita.

Invetiatoriulu de langa Muresiu, dupa cum intielegemu noi corespundintia densului, n'a datu inapoi decátu pe acei dascalii cu multa carté, cari traescu in inchipuirile loru casu invetiati, ér de dascalii nici capulu nu-i dóre. Pe ceialalti si cu carte si fora carte i recomenda dicendu: „Luati de inspectori dascalii, cari au datu dovéda de harnicia prin activitatea loru.“ Va se dica, pe nici unii nu-i recomanda neconditiunatu, si acést'a se face cu tóta dreptate.

Cu aceste desluoiri credemu ca potú se fia satisfacuti deplinu dlui invetiatori ai nostri si cei cu clase si cei fora clase, pre cátu se semtu ei buni, straduitori, cu unu cuventu, la inaltimea chiamarii loru.

Si fiindu ca protestulu dlui invetiatoriu cu clase din Biharia nu atientesce de cátu — cu argumente mai multu polemice si mai putieniu chiare — totu acést'a, si fiindu ca proteste d'asta natura nu se pré potrivescu in discusiunea diaristica, credemu ca — i-am facutu tóta cuvenit'a onóre prin form'a in carea luaramu aci actu da scrierea dsale.

Torontalu, 22 ian. n. 1871.

(Instruirea adultiloru, proieptulu de lege pentru organizarea comuneloru.) Am cetitu cu viu interesu in pretiuitulu DVóstre diurnalu dispositiunile salutarie ale consistoriului gr. or. oradanu in caus'a instruirei celoru adulti, si m'am convinsu si cu acésta ocaziune, ca amintit'a corporatiune natiunala, de la infintiarea, respectiva restaurarea-i radicala, pana in momentele de facia, a urmatu a-si impliní greu'a misiune cu cea mai curata consciintiositate. Provocatulu cerculariu pre candu de o parte ie notitia despre ordinatiunea dlui min. Eötvös, si despre hartia bine platiloru sei emisari de scóla, indreptata catra acelu consistoriu, — pe d'alta parte nu esita a recomandá cu tóta caldur'a acéca propunere, ca pre un'a di'itre cele mai eficaci pentru educatiunea nóstra atátu de neglésa. Sperámu ca si cele lalte consistoria cari nesmintitu inca voru fi primindu astfelu de hartii onorificatórie vor urmá aceeasi cale si vor nisú ca majoritatea, semburele poporului nostru noluminatu, se se adape cu elementele primitive ale culturei. Dar ca se potemu atinge scopulu doritu, actiunea nóstra are se fia cátu mai generala si omnilateralá, are se fia o actiune colectiva, de la carea se nu se subtraga nici unu sufletu iubitoriu de progresu si de fericea natiunei sale, si atátu preotii cátu si intelegintii mireni se-si tiena de detorintia natiunala a lumíná poporulu ignorandu despre avantagiile acéstei instruirii, si a lucrá d'in respoteri, ca aceste intentiuni atátu de salutaru, se se realiziedie cátu mai curundu. Magiarii au imbraciatu, acésta idee cu cuvenit'a caldura; intrég'a-le diaristica pledéza pentru infintiarea

de diverse comitete si reuniuni centrali, cari se se lupte pentru realizarea acestoru idei salutarie; si óre noi se nu fimu capaci de o atare lupta nobile? Séu dóra noi romanii avemu mai putiena lipsa de cultura de cátu concetatiunii nostri privilegiati? La lupta deci, si esemplulu bunu — vina acela chiar de la dlu Eötvös, — trebue urmatu. Caus'a, ce m'a indemnata a scrie acéstea, este d'o insemnatae straordinaria, onor. cetitori ai acestui diurnalu — 'si vor aduce anca a minte, ca pre'candu érá vorb'a de modificarea legii electorale, deputatulu Pulszky, jidanulu magiarisatu, inventase minunat'a idea, ca dreptulu de alegere se fia acordatu numai celoru ce sciú ceti si scrie, cine nu vede in dispositiunile guvernului — desi de natura facultativa, unu pasu spre realizarea acelei idee? Dreptu acéca ar fi bine, ca se ne tredimu de timpuriu, se lumínámu poporulu despre acéstea, si se profitámu de ocaziune.

Proieptulu de lege pentru organizarea comuneloru — inoátu lu cunóscemu d'iu impartasirile foiloru magiare, este demnu de dlu Rajner, si de Ministeriulu ung; ni infacisiedia — o pasire retrograda admirabila, voturile virile, dreptulu de amestecare alu ministrului de interne in tóte afacerile; tóte acéstea ni spunu, ca in Mongolia absolutismulu si centralisatiunea s'au cununatu de multu sub nasiulu constitutiunala — *Deák!* Dar despre acést'a la timpulu seu mai pre largu.

Adrianu.

Lugosiu 6/18 ianuaru 1871.

Din tóte partile se ivescu vaete parte ca autoritatile nostre scolare mai nalte nu se intereséza cu destula caldura de progresarea scóleloru nostre confesiunale, parte ca autoritatile scolare ale regimului din ce in ce 'si intindu aripile activitatii loru — séu pe facia séu pe ascunsu — si a sup'r'a scóleloru nostre confesiunale.

Cu cátu autoritatile nostre sunt mai lasatórie, cu atátu ale regimului sunt mai active. Urmarea va fi, ca, pana ce ne vom desteptá noi, guvernulu va pune man'a pe tóte scólele nostre, si candu ne vom apucá si noi de lucru, atunci nu vom avé campu de lucratu.

Unde jace erórea principala. Acésta intrebare se nasce, candu vedemu atátea plangeri prin diurnale si prin cercurile sociale.

Am cugetatu multu a sup'r'a céstiunei, si am esaminatu tóta starea lucrului. In meditatiunile mele a sup'r'a acestui obiectu am luatú mai antaiu la essamenu pe invetiatori, si am ajunsu la acelu resultat, ca scaderea scóleloru nostre nu e causata prin densii, caci desi o parte din ei este mai slabutia, dar vedemu, ca si acéca, urmandu pe cei mai cualificati, se silesce a fi demni de chiamarea loru; dovéda impartesirea loru tóte adunarile invetiatoresci cu ori ce chiamare; ba inca densii facu mai multu decátu ar asteptá lumea de la ei, si ar face si mai multu, daca ar fi unu dirigatioriu mai naltu scolaru, carele li-ar insuffá ideile necesarie si i-ar scuti contra atacuriloru din alte parti.

Am cugetatu si la comunitati, dóra ele sunt caus'a nesiguritatii scóleloru nostre confesiunale? Am trebuitu se-mi respundu cu da; totusi ele numai indirectu sunt caus'a, pentru ca poporul romanescu este insufletitu de drepturile sale, dar numai atunci, cându l'ai facutu se le pricepa. Caus'a asiadara si aici este de cautatu intr'altu locu, adeca: *in lips'a de conducatori scolari*, cari si dupa positiunea si dupa cualificatiunea loru se aibe incredere naintea poporului, se vina mai desu in atingere cu elu, se-lu luminezze ce va se dica scóla, ce va se dica autonom'ia scolará.

Va dice cineva in sa: dapoí ce sunt protopopii? Nu vorbimu cu nici unu feliu de ura, dar se luámu lucrulu cum este. Ce au facutu protopopii de mai nainte cu bietulu poporu, si ce mai facu unii si astadi cu elu, scimu toti, se nu mai atingemu acésta buba.

Atát'a nu se póte negá ca — pré putieni protopopi ajungu si pricepu a se ocupá de scóla specialu, apoi — ca si protopopii sunt ómeni, nu potú ajunge a satisfacé in tóte; chiamarea loru principale este preotiesca; nu potemu pretinde de la ei se suplinésca si chiamarea organeloru mai nalte si a sa propria si dóra si a subordinatiloru preoti. Va se dica nici protopopii nu sunt tocmai in sine vin'a scaderiloru scolare numai ei.

Inca odata deci: unde este asia dara caus'a principala? Dupa parerea mea directu in senatulu scolaru. Cum s'a compusu acela

in dieces'a nóstra? Cum ni-au iertatu impregiurarile. Nainte de tóte ne-am silitu se ne organizámú numai formalu, numai ca se potemu dice ca suntemu, nici decátu in sa ca se fimu *in intielesulu Statutului org.* Am alesu mai multi senatori scolari decátu cum prescrie legea, si acést'a numai pentru ca n'am avutu *Imidilóce*. Ce au facutu acéstea pana acum? *Nimicu*. Este lucru pre firescu. Am alesu ómeni, ce e dreptu de buna credintia, cu mare zelu natiunala, dar ómeni, cari nu numai ca n'au cunoscintie speciale scolaru, ci cari totudeodata sunt atátu de ocupati in alte functiuni, incátu dupa ce au scapatu de functiunile, de dupa cari traescu, sunt buni bucurosi se se póta odihni putientelu. Afora de acést'a chiar si daca ar fi voitu se lucre cu tóta resignatiunea, fi li-ar fi fostu cu potintia a lucrá cu sporiulu necesariu uniformu. De feliu num, caci cum potú atátia senatori se lucre uniformu — si acést'a este necesariu celu putieniu in aceeasi dieces'a, — daca ei nici odata nu se aduna se se 'ntieléga ca ce au si cum au se lucre?

Asiadara compunerea senatului scolaru alu diecesei nostre — dupa cum a fostu elu in anulu acést'a, este unu lucru zadarnicu, elu ni dá cu multu mai putiena garantia — nu voiu nici se pomenescu de progresarea spirietuala ci — de scaderea numerica a scóleloru, mai putiena decátu chiar tóte decisiunile sindóloru si a congresselor, cari n'au barbati apti se le essecute. Nu invinescu pe nimenea, caci sciú pré bine, ca caus'a adevérata a acestoru scaderi sunt neajunsurile nostre materiali.

Cu tóte acéste in sa o tieniu de detoriat'a conducatoriloru nostri scolari si fnantiari, ba a tuturoru Romaniloru, cari se intereséza de cauza, a-si bate capulu, cum e de ajutatú acésto impregiurari, caci ar fi pecatu de Dumnedieu se ne uitámu cum ni se iéu scólele din mana. Senatorii diecesei nostre, ce vor referi ei la sinodulu diecesanu viitoriu despre activitate loru?

Este ne'ncungiuratu de lipsa, ca fiecare dieces'a si prin urmare si a nóstra, se aibe celu putieniu doi senatori scolastici bine platiti; misiunea principala a unuia dintre ei se fia inspectiunea scóleloru in persóna, care nu se póte altcum face mai cu succesu, decátu visitandu mai adese fiecare scóla din dieces'a. Astfelu ar poté da fatia cu poporulu, cu invetiatorimea si cu preotimea. Celalaltu ar avé se referenze cauzele curente scolarie.

Mi iéu permissiunea a amintí, 'ca si caus'a interna scolará are trebuintia de reorganizare. S'a facutu unu proiectu in Congrosulu din anulu trecutú, congressulu l'a acceptatu. Dar pana acum nimenea nu s'a misicatu se faca ceva in favórea introducérei lui. Celu putieniu n'am auditu vócea a nici unu invetiatoriu a sup'r'a cualitatii acestui elaboratu. In congressu au fostu — ce e dreptu — mai multi barbati de scóla, nu potemu dice ca nu póte fi bunu, dar la alte popóra asemenea elaborate totdeun'a trecu prin censur'a publicului competentu.

Senatulu scolaru metropolitanu, dupa cum am cetitu in „Albina“ s'a alesu totu din barbati de scóla; am fi doritu ca acéstea si pana acuma se fia desbatutu unele cestiuni scolarie. Adevératu, ca cerculu loru de activitate in Stat. org. se pare ai margini la decisiuni in a dóu'a séu si a trei'a instantia in cauze dubióse, dar noi credemu, ca cestiunea instructiunei, care la noi inca nu e desvoltata, ar pretinde a fi lamurita mai de aprópe tocmai de Domniile loru, care au se creeze uniformitatea instructiunei in metropoli'a intréga. Si in fine si daca nu ar fi tocmai chiamarea Domniloru loru, am dorí, ca se se ocupe ca Romani buni mai desu de cestiunea scolará, se invetie de la densii publiculu celu mare invetiatorescu si senatorii diecesani, ca ce ar fi de facutu si cum?

Ni e téma, ca si acestu senatu va fi pré móle, caci éta trecura de la congressu 3 luni de dile, si inca nu a desbatutu nici o cestiune, cu atátu mai putieniu ni-au datu vre unu indreptariu in multele nostre neasuri. Acést'a o dorimu cu atátu mai tare incátu multi dintre acésti senatori sunt si ei profesori pe catedre, cari pe fiecare di li da materialu de ajunsu spre desbatere in publicu.

De pe alb'a Crisului-albu, 4 ian. 1871.

Cu privire la cele publicate in st. diurnalu „Albina“ nr. 113 din an. trecutú, credu, ca fora indoicla — D. corespundinte din Calugari — cott. Bihariei — a adusu inainte scaderile din comun'a sa.

La noi mai pe câmpia înca de cu tórn'a s'au organizatu afacerile scolare si a nume in privinti'a cercetarii scólei din partea prunciloru s'a denumitu unu individú, caruia docintele in tóta septeman'a trebuie se-i arete in scrisu numele prunciloru, cari au absentatu de la scóla in septeman'a precedentá.

Parintii celor absentí s'au pedepsitu gradatu de la 50 cr. pana la 2 fl.

Acum in sa a datu de noi altu necaru. Crisiulu-albu a esundatu asia de tare, încátu o parte a locuitoriloru a suferitu mare dauna. Patru septemani numai calare pe spatele calului poteau bietii ómeni amblá de la unu locu la altulu.

Acésta intemplan'e a impedeatu si pe scolari de a cercetá scóla. Magiarii se foloseau acuma — nu scimu spre ce scopu — de acésta impregiurare, cáci docintele capetá ordinu a aretá judelui primariu in scrisu absentia prunciloru.

Ei bine! Legea ungrésca pentru scóle prescrie pedepsire, acést'a s'a facutu, ce mai voiescu diregatorii?

Statutul organicu nu dice nicairi, cá diregatoriile publice se se amestece directu in afacerile nóstre scolare.

Vai si amaru de noi! Cine o se ne scape si cine ne póte scapá? Numai energi'a autoritatiloru nóstre. Ei bine, vor dice deputatii congresuali si sinodali: Noi am facutu totu ce s'a potutu. Da! Si Ungurii facu legi, dar spre esecutarea lor, ei punu totdeodata si ómeni, cari se nu mai considere nimicu decátu scopulu, ce si l'a propusu regimulu.

Asia trebuie se facemu si noi. Trebuie se avemu de senatori scolari ómeni energiosi.

Magiarii pré putieni ómeni de scóla au ca inspectori scolari, dar au bidigani, cari le esecutéza planurile.

Ori ce va costá, noi trebuie se avemu senatori scolari, cari se amble din satu in satu se dee facia nu numai cu invetiarii si cu poporulu, ci totu deodata cari se ntempine cu tóta demnitatea si diregatoriele politice. Trebuie se insuflám respectu in afóra, dragoste si focu arzetóriu in launtru, adeca se ndemnám poporulu, invetiatorimea si preotimea, cáci vai Dómné! multu e indiferenta si ea.

Varietati.

(Minunata cercetare criminala.) Unu judetiu din Ardélu, istoriscesc „Hon“, avea se judece nu de multu unu israelitu M. S. pentru cá érá acusat, cá ar fi datu o beutura de adormitu lui G. S. si dupa aceea l'ar fi furatu. Presedintele judetiului presentandu acusatului corpus delicti adeca micstur'a suspicionata, ilu provóca se marturisésca sinceru. Delicuentulu respunde: Maritu judetiu, negu pe mórte si viétia, cá in paharulu acést'a s'ar affá rachiú otravitu, si me miru cá nu dati crediementu acéstei marturisiri din parte-mi, cáci daca ar fi o ingredientia ametitória in acésta beutura, ar fi trebuit se adormu si eu de dens'a, de órece domnulu jude cercetatoriu la cercetarea tienuta asupr'a-mi m'a silitu se béu si eu unu paharu dintr'ens'a. De ce nu s'a luat si acést'a la protocolu. Judelé si publiculu incepura a ride de intieptiunea solomonica a judelui cercetatoriu. Éra in cercetarea finala intrebá unu advocatu pe procurorulu, cá ce s'ar fi intemplatu cu intieptulu incuisitoru, daea beutur'a ca a beut'o acusatulu ar fi fostu in adeveru o otrava periculósa?

(Sächsische Briefe an einen ungarischen Staatsmann.) Sub acestu titlu se vaera unu Sasu in „Pester Lloyd“ nr. 3 si 4 din acestu anu de nedreptatile, ce le-au facutu Magiarii Sasiloru. Unu Magiaru i respunde respingendu in nr. 13, 14 si 15. Tragemu atentiunea Romaniloru a supr'a acestoru artiele.

(Ómeni selbateci.) In California circula de cátuva timpu vuetulu, cá s'a intelnit in muntii Orestiba unu felu de omu selbatecu cu totulu necunoscutu pana acuma.

Unu corespundinte alu *Buletinului de Antiochia* face despre acesti ómeni séu animale, (nimenea nu scie inca, cá ce sunt?) — urmatori'a descriptiune:

Érá, dice elu, imaginea perfecta a unui omu, dar cu tóte acéstea nu póte fi umana. Candu stá dreptu, se pareá cá are o talia ca de cinci picióre, unu peptu mare si umeri largi peste mesura, bratiile fórté lungi, piciórele-

erau de totu scurté si bustulu lungu. Capulu fórté micu, pareá a fi pusu pe umeri fora urma de gátu. Totu corpulu i érá acoperitu de unu peru brunu si rosii; perii capului erau drepti si vertosi si se n'tindeau pana la ochi.

Pe candu ilu observamu, plecá capulu si incepá a siuerá, scotiendu din foculu meu unu taciune aprinsu care-lu inverti cu repediune in pregiurulu seu pana candu foculu se stinse. In timpu de vre o cincisprad'eca minute repetá acésta manopera si nu se opri decátu dupa ce mi-a imprasciatu foculu de totu.

Asi fi potutu pré usioru se-i aruncu unu glontiu in capu, dar n'aveamu pentru ce se-lu omoru.

Dupace s'a amusatú multu cu manevrele sale, se retrase, dar reaparú in curendu cu unu altu individú de speci'a sa, care érá femece.

Trecura la dóuadeci de pasi de mine si disparara in padure.

(O constitutiune sanatósa.) Sub acestu titlu foile din Pesta publica istori'a unui romanu, cu numele *Stefanu Suciganu* din Meherec langa Orade, carele de dóue ori a caditu intr'o fontana de 7 stangeni, odata chiar cu capulu in diosu, nici nu s'a vatematu, nici n'a degeratu de frigu, ci a mersu mai departe la tergu si a retornatu sanatosu a casa.

(Instruirea adultiloru, si scóla repetitória.) Ni se scrie din San-Nicolaulu-mare, cá ideea salutaria d'a instruii adultii, adeca pre cei in versta, in cetire, scriere si scóta, a produsu celu mai bunu efectú in locuitorii romani deacolo, cáci afara de cei mai teneri s'a mai inscriu o multime de ómeni de la 30—40 de ani, si asculta cu cea mai mare placere instructivele prelegeri ale dlui invetiariu S. *Gombosiu*, carele s'a apucatu a realisá ideea acést'a pré frumósa cu cuvenitulú zelú si cu o perseverantia, ce promite resultatu imbucuratoriú. In 22 ian. st. n. s'a inceputu scóla repetitória cu elevii de 12—15 ani, si se tienu 5 óre pe septemana, é' pentru cei adulti in tóta diu'a de la 7—9 óre sér'a in edificiulu scólei gr. orientale. Sperám, cá si alte comune vor urmá esemplulu acést'a.

(Balúu grasiloru.) Intrandu in sesonulu baluriloru, avemu se luámú notitia despre unu balu fórté caracteristicu si uniculu in foliulu seu. In metropol'a comerciului, in New-York, esiste o asociatiune a grasiloru „*Tat Men's Association*“, la carea nu potú fi membri individii, cari-su mai slabi decátu 220 lb. — conditio sine qua non; — ea numera dejá 200 de membri (barbati si femei). In dilece acéstea arangiá unu balu, si cu acésta ocaziune premiulu celu d'antaiu lu caseigá membrulu celu mai grasu G. Tout, carele nu trage nici mamultu nici mai putienu decátu 390 pundi. Óre valórea-i spirituala cátu apésa? —

(Publicatiuni of.)

Cercularie emise de Consist. gr. or. oradanu
IV.

Sub nrulu 347/Pl. se publica dispusetiunile in privintia tacselorú pentru inserarea concursuriloru, anuciuriloru si reclamelorú oficióse in „*Albina*“.

V.

Nr. 426 Pl.

Pentru a se evitá unele abnormitati si scaderi, cari dupa esperiinti'a de pana acum se cam intempla la escrierea concursuriloru pentru statiunile preotiesci si invetiatoresci, apoi la alegerea preotiloru si la essaminarea actului de alegere, — se prescriu urmatóriele:

1. Sub nici unu pretestu nu este iertatu a se scribi salariile preotiesci si invetiatoresci, cari sunt normisate prin ordinatuni superiori, si sunt stabilite prin usu séu prin contracte formali. — Asia dara la escrierea concursuriloru, séu la actulu alegeriloru, comitetele si sínódele parochiali potú imbuni salariile preotiesci si invetiatoresci, dar nici decum nu potú detrage din cele ce au fostu in usu pana acumu inca nici atunci, candu concurentii, s'aru invoí la miciorarea salarielor.

2. Alegerile trebuie se fia basate numai pe cualificatiunea, ce o are individulu alesu, si carea trebuie se fia mai nainte esaminata si constatata prin comitetulu parochialu in contielegere cu protopresviterulu, respective cu inspectorulu cercualu de scóle (stat. org. § 13 si § 23 p. 6); érá altfelu de conditiiuni nu potú avé loc; precum p. e. fiindu alesu unu teologu absolutu la vre-o statiune preotiesca, alegerea lui

nu póte fi legata de aceea conditiune: cá densulu in cutaie terminu se fia chirotonitu, séu se abdica de unele prestatiuni, cei competu de la poporu.

3. Candu la vre-o statiune preotiesca e alesu unu teologu anca nechirotonitu, — scaunulu protopresviteralu, ca foru essaminatoru, are a censurá cátu mai strensu: cá óre alesulu teologu are prescria versta canonica, séu ba? óre este acél'a casatoritu, si óre in casatoria nu se affa vre-o pedeca canonica, ce opresce chirotonirea, precum sunt: a dóua casatoria, casatori'a cu o femeie veduva ori despartita de barbatu, casatori'a in gradurile oprite ale rudeniei séu cuscriei, casatori'a cu vre-o persóna petata, si altele. — Ambele impregiurari, adeca versta si casatori'a, sunt de a se amintí la protocolu, si a se documentá cu estrase matriculare autentice.

Préonoratu Domni'a Ta esci insarcinatu, a publicá ordinatiunea acést'a normativa in submanuatu protopresviteratu pentru strensa observare din partea scaunului protopresviteralu, si a comitelorú si sínódelorú parochiali. Oradea-mare, 21 dec. 1870.

Consistoriulu gr. or. oradanu.

VI.

Nr. 401. Sc.

Cu privire la §. 41 din regulele provisorie scolastice emanate de aici sub 12. Augustu a. c. Nr. 185 Sc. se face cunoscutu: cá de aici s'au facutu pasii necesari, ca salariile invetiatoresci, asia, precum acele sunt regulate prin usu si prin contracte formali, in venitoriu se se incaseze regulatu, deodata cu alte prestatiuni comunali prin organele locale ale singuraticelor comunitati, a nume: banii anualii in patru rate, era naturalele tóte de odata tórn'a, dupa usulu, ce esiste pentru asemene competintie ale altoru oficiali comunali.

Insa universitatea comitatului Biharú, carea a avutu a decide in meritulu acést'a, cu datulu 16 novembre a c. Nr. 989 a affatu: cá cererea acéstui consistoriu atinsa mai susu, nu convine cu usulu de pana acum, si cu dispusetiunile din art. XXXVIII §. 11 alu legiloru din anulu 1868; prin urmare cererea consistoriului nu o póte implini; — a despusu totusi: ca la intemplan'e, candu salariile invetiatoriloru confesionali nu s'ar poté incasá prin organele confesionali, — se se dee din partea comitatului mana de ajutoriu dupa usulu de pana acum, déca in acea privintia se va face cercetare oficiósa.

Prétitulatu Domni'a Ta esci insarcinatu a aduce acéste la cunoscentia comitetelorú parochiali si a invetiatoriloru din cerculu submanuatu cu acea adaugere: cá universitatea comitatului Biharú a despusu totu-odata: ca salariile invetiatoriloru nostri se nu se mai puna in preliminarulu comunelorú politice, si cele ce vor fi puse, in venitoriu se se stérgea prin esactoratulú comitatensu.

Orade, 22 decembre, 1870.

Consistoriulu gr. or. oradanu.

VII.

Nr. 431 Sc.

Organele guverniali, prin cari statulu eserceza a supr'a scóloru nóstre confesionali dreptulu supremei inspectiuni, reservatu si cercumscrisu in art. XXXVIII §. 14 alu legiloru din anulu 1868 — dupa §§. 124 si 128 din acelasi artículu de lege, sunt: inspectorii districtuali de scóle denumiti din partea guvernului tieriei, si acestia sunt detori a cercetá in totu anulu celu putienu odata tóte scólele confesionali din distrietele lorú spre a vedé: déca la acele se observéza conditiunile, cari pentru scólele confesionali sunt stabilite in §§. 11, 12 si 13 din provocatulu artículu de lego.

De aci urméza: cá inspectorii districtuali de scóle denumiti din partea statului, sunt indreptatiti a cercetá scólele nóstre confesionali in ori-ce timpu alu anului, spre a se convinge in persóna despre starea invetiamentului poporulu, é' mai alesu despre aceea: cá óre edificiele scolastice sunt intocmite asiá, precum cere legea, si cá óre propunu-se in scólele nóstre obiectele enumerate in §. 11 alu legii pentru instructiunea poporala.

Considerandu-se acéste dispositiuni legali, submanuatu consistoriu se affa chiamatu, a comandá organelorú scolastice submanuate, é' mai vertosu invetiatoriloru nostri confesionali:

ca atunci, candu inspectorii guverniali de scóle vor cercetá scólele nóstre confesionali, se fia catra ei cu totu respectulu si cu tóta consideratiunea, ce o pretinde starea acelor'a de organe guverniali, si se li dee ocaziune de a se poté convinge in persóna despre starea invetiamentului.

Candú in sa comandámú acéstea, — dupa esperiintiele de pana acum nu va fi de prisosu a reflectá pre inspectorii si invetiarii scóloru nóstre confesionale: cá inspectorii districtuali de scóle, constituiti din partea guvernului, nu au iurisdictione, ci numai inspectiune personala a supr'a scóloru nóstre confesionali; prin urmare densii nu sunt chiamati a dá ordenatiuni de a dreptulu invetiatoriloru nostri, séu a se pune cu aceia in corelatiuni oficiali nemedilicite; é' organele nóstre scolastice intre marginile legii au a fi cu ingrigire: ca nu cumva prin amestecuri nejustificate din ori ce parte, se suferé vre-o scribire autonomi'a nóstra bisericésca.

Prétitulatu Domni'a Ta esci pofitu, a luá notitia despre acésta ordinatiune si a o curentá la invetiarii din cerculu submanuatu spre strensa observantia.

Oradea-mare, 22 decembre 1870.

Consistoriulu gr. or. oradanu.

INVITARE

la a 3. adunare generale a invetiatoriloru din comitatulu Huniadórei si alu Zavadului, si din scaunulu Orestiei.

Societatea invetiatoriloru din iurisdictionile mai susu amintite, va tiené la 21 fauru 1871 in *Deva*, in edificiulu preparandiei de statu, o adunare generale *straordinaria* fora deosebire de confesiune si nationalitate, spre a statorí definitivu Statutele si a alege oficiantii societatei, la carea subscriisii invita cu onóre pre toti domnii invetiatori.

Deva, in 20 ian. 1871.

Mihailu *Osváth*, mp.

Franciscu *Koos*, mp.

notariu provisoriu.

presied. provisoriu.

Invitare de prenumeratiune

la

„*ALBINA*“

cu pretiurile si conditiunile ce se vedu in fruntea fóiei.

Essemplarie complete avemu de la inceputulu anului. —

Concursu

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu la scóla confes. gr. or. rom. din comun'a *Jersigu*, cottulu *Carasiului*, pptulu *Jebelului*, se escrie concursu pana in ultima *Januariu* 1871 v. — Emolumintele: in bani 60 fl. v. a., 10 met. grau, 10 meti cucuradiu, 50 lb. clisa, 50 lb. sare, 11 lb lumini, 8 orgii de lemne, pentru incalditul scólei 15 fl., 2 jugere de pamentu, cortelu liberu cu 1/2 jugeru de gradina. — Doritorii de a ocupá postulu acést'a, sunt avisati a-si tramite recursule instruate in sensulu Statutulu org. si adresate Comitetalui parochialu cátra Oficiulu protopresviteralu in *Buziasiu*.

In contielegere cu Comit. parochialu.

Ales. *Joannovicu*, m. p.

3 - 3

ppteru.

Concursu

In comuna *Udiniu* regimt. germ. banat. de granitia, protopresviteratulú *Panciovei*, se poftesce unu capelanu, pe langa atrei'a parte din totu venitulú parochialu.

Doritorii de a acupá acestu postu sunt avisati a-si tramite recursule lorú instruate conformu Statutulu organicu, pana in 24 *Januariu* v. a. c. catra Dlu protopresb. *Simeonu Dimi-troviciu* in *Panciova*.

Comitatulu parochialu.

In contielegere cu D. protopresbiteru tractualu.

3—3

Cursurile la burs'a de Viena.

(Dupa insciantarea telegrafica din 28 ian.)

Imprum. de statu convertatu cu 5%
58.75 Imprum. nationalu 67.90 Actiunile de creditu 257.75; — sortiriile din 1860: 107,80 sortiriile din 1864: 119. 55; Oblegatiunile desarsarinarii de pamentu, cele ung. 78.25; b. naticé 77.50; transilv. 76.25 bucov. argintulu 122 —; galbenii 5.86 onii 9.96.

oesiu.